

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IX. Alia quædam circa proceßionem Spiritus Sancti ex amore libero.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

Quidam
hac in re
non satis lo-
quuntur
consequen-
ter.

serint, hic tamen asserunt licet scientiam liberam Filius accipiat à Patre, Spiritum Sanctum nihilominus actus voluntatis liberos à Patre & Filio, ob rationem jam dictam non recipere. Sed, nisi aliud quam hoc afferant, non satis consequenter hac in re loquuntur; quidni enim tantam amor liber vim habeat ad communicandum amorem liberum, quantum scientia libera ad communicandam scientiam.

V.
Pater actus
liberos, non
solos, sed si-
mul cum
naturâ co-
municat.

Respondetur itaque, Patrem in hac sententiâ actus illos liberos non solitarios, & veluti à naturâ separatos communicare, sed unâ cum iis communicare naturam, in qua solâ exercetur libertas; personalitas enim, neque in creatis neque divinis est id in quo exercetur, seu quod immediatè denominatur liberum; hoc siquidem immediatè competit naturæ; cui in creatis formaliter, in divinis virtualiter insunt actus liberi. Sicut ergo, si Petrus suam animam cum actibus liberis, quos in se habet, communicare alteri posset, ille alter non minus liberè per hos actus ageret, quam Petrus, quia eandem cum eo liberè agendi & potentiam habet, & operationem: idem est in presenti.

In personali-
tate non ex-
ercetur im-
mediatè li-
bertas.

VI.
Sola natura
est, que ex-
ercet liber-
tatem.

Non ergo obstat, Spiritus Sancti personalitatem non potuisse actus illos voluntatis impedire: cum enim, ut dixi, sola natura sit, quæ exercet libertatem, & hæc eadem sit in omnibus, & eodem in se ubique habeat actus, eadem in omnibus est determinatio ad volendum, idemque numero exercitium libertatis, ac proinde aequaliter omnes se ad agendum determinant, & eandem exercent libertatem; sicque Spiritus Sanctus potuisset simpliciter non habere actus illos amoris, cum ejus natura, quæ est sola & adæquat illorum radix, potuisset eos non habere. Quæ mea hac de re sit sententia dicam sectione sequente.

SECTIO NONA.

Alia quedam circa processionem Spiritus Sancti ex amore libero.

I.
Argumentū
contendens
non posse Spi-
ritum Sanctum
actus
suis liberos,
saltem om-
nes accipere
à Patre.

VERUM circa dicta occurrit difficultas: non enim videtur Spiritus S. actus suos liberos, saltem omnes accipere à Patre immediatè, sed aliquos mediatè tantum, quatenus nimirum dat ei Pater amorem necessarium creaturarum possibilem, qui ubi est in Spiritu Sancto, incipit liberè tendere in res existentes, & virtuali hac extensione, ac tendentiâ fieri earum amor: qua ratione ut Sectione præcedente, num. 6. vidimus, P. Suarez, & P. Granado nobis hac in parte contrarii procedebant de scientiâ liberâ, seu existentium.

II.
Varia signa
in commu-
nicatione
scientiæ &
amoris.

Pater ergo juxta hos Auctores, in primo signo (loquimur tantum de scientiâ & amore creaturarum) habet in se scientiam & amorem necessarium creaturarum: in secundo signo Pater producendo Filium, scientiam hanc & amorem communicat Filio: in tertio Pater & Filius producendo Spiritum Sanctum, eandem scientiam & amorem ipsi etiam communicant: in quarto signo secundum hanc sententiam omnes tres Personæ sine ullâ hac in re prioritate, aut quacumque subordinatione, in eodem planè signo simul se determinant ad amorem liberum, seu decretum producendi creaturas: ita ut una Persona nullo modo, ne quidem origine hunc amorem prius habeat quam alia, aut una alteri communicet; sed in hoc amore seu decreto habent se quasi dispa-

Quomodo in
eâdem sen-
tentia tres
Personæ se
determinent
ad amorem
liberum.

ratè: in quinto demum signo cum eadem independentiâ habent omnes tres Personæ scientiam liberam, seu creaturarum pro aliquâ differentiâ temporis existentium, quæ scientiâ visionis appellatur: hæc enim supponit res existentes, & consequenter decretum de earum existentia positum. Hæc illi.

Scientia li-
bera sequi-
tur amorem
seu decretum
liberum.

Aliâ viâ procedunt contrariæ sententiæ Auctores: omissis verò tribus primis signis, quæ tamen fortassis alio modo statui possent, in quarto signo dicunt tres Personæ divinas, non sine omni subordinatione se ad amorem liberum, ac decretum producendi creaturas determinare, seu Patrem prius origine amorem illum & decretum habere, & communicare Filio, deinde Patrem & Filium eadem communicare Spiritui Sancto, sicut Sectione septimâ diximus Patrem communicare scientiam liberam Filio. Unde inquirunt, & Filius & Spiritus Sanctus actus amoris liberos habeat sibi à Patre prius origine communicatos, sicque non in eodem illos signo originis habere eumque, nec in eodem signo cū Patre se ad illos determinare.

III.
Tres Perso-
næ divina
nō in eodem
signo origi-
nis se ad a-
morem li-
berum de-
terminant.

Hinc ergo oritur difficultas: ut enim Pater Filius aut Spiritui Sancto actus liberos communi- cet, debet illos prius origine habere: sed actus aliquos liberos habet Filius & Spiritus Sanctus, qui non videntur esse in Patre, nisi per circuminsessionem, de qua tamen hic non loquimur: per circuminsessionem enim non essentia tantum Filii est in Patre, sed etiam Personalitas, seu Filiatio, & Paternitas in Filio, Personæque divinæ sibi mutuo totæ inexistunt, juxta illud quod canit Ecclesia, In Patre totus Filius, & totus in Verbo Pater.

IV.
Actus ali-
quos liberos
habet Filius
& Spiritus
Sanctus, quos
non videntur
habere Pa-
ter.

Minor itaque, quod scilicet Filius & Spiritus Sanctus actus aliquos habere videantur, quos non habet Pater, sic ostenditur: Filius habet hunc, & similes actus, efficaciter volo incarnari, pati, mori, &c. & Spiritus Sanctus hunc, Volo apparere in formâ linguarum ignitarum, &c. hos autem actus non videtur habere Pater, ut constat: si enim haberet, incarnaretur, appareret in formâ linguarum ignitarum, &c. sicut è contra Pater habet hunc actum. Nolo incarnari, quem tamen actum non videtur habere Filius: sic enim haberet actus repugnantes, cum de factò dicat, Volo incarnari.

V.
Filius habet
hunc actum,
Volo incarnari,
Pater
non videtur
eum habere.

Dices: Pater habet hunc actum, efficaciter volo Filium incarnari; hic autem actus idem est cum illo quo Filius dicit, Volo incarnari; idem enim est utrobique objectum. Sed contra: in sententiâ enim actum liberum Dei statuente adæquatè intrinsecum, possunt esse plures actus liberi in Deo circa idem planè objectum, ut ostendi supra, Disputatione trigesima-seximâ.

VI.
Circa idem
planè obje-
ctum possunt
dari duo ac-
tus liberi
Dei.

Contra secundò: in his enim actibus reperitur diversum objectum: actus siquidem quo Filius dicit Volo incarnari, habet diversissimum objectum ab actu quo Pater dicit, Volo ut Filius incarnetur; hic enim secundus actus habet Patrem seu Primam Trinitatis Personam pro objecto, per eum namque dicit Pater (hoc loquendi modo circa actus voluntatis utuntur Philosophi, quamvis voluntas non loquatur) dicit inquam Volo, hoc est, Ego volo, ubi apertè involvitur persona volens, seu Pater: sicut quando quis dicit tu vis, involvitur illa secunda Persona, de qua is loquitur: In priori autem actu, quo Filius dicit, Volo incarnari, Persona Patris nullo modo involvitur, nec ingreditur tanquam objectum illius partiale: ergo hi duo actus sunt diversi, & consequenter Filius habet actum aliquem liberum, quem non accipit à Patre; Pater siquidem communicare cum nequit

VII.
Aliis præ-
dictis habent
diversissimum
objectum.

Volo incarnari, & volo ut Filius incarnetur, videtur actus diversi.

*Si in veris
fatis, ita in
liberis com-
municare
nihil potest
Pater, quod
ipse non habet*

Filio, si illum non habeat, sicut non videri habere ostensum est numero quarto & quinto; quemadmodum enim in necessariis nihil communicare potest Pater, quod ipse non habet, ita nec in liberis. Quod autem de Filio dictum est, dicendum eodem modo videtur de Spiritu Sancto, quoad actus saltem quosdam ipsius liberos, ut loco proxime citato est declaratum.

VIII.
*Volens aliqui
habet actus ef-
fectus tantum
actus intell-
lectus.*

Non sum nescius viros quosdam doctissimos, & in re tum Theologicâ tum Philosophicâ veratissimos asserere, hos & similes actus, *Volens incarnari, Volo*, seu *ego volo ut Filius incarnetur*, esse actus intellectus, non voluntatis. Iis tamen hac in parte non acquiesco: quamvis enim non negem dari posse actum intellectus quo persona volens indicet hanc suam volitionem alteri (qua ratione, ut infra, Disp. septuagesimâ quintâ, sect. 4. 5. & 6. videbimus, multi explicant locutionem Angelicam) videtur tamen nullo modo negari posse, quin actus similis, seu cum eodem planè objecto præcesserit in voluntate, cum cum repræsentet hic actus intellectus, alioqui actus iste intellectus non foret verus.

IX.
*Actus quos
dam volun-
tatis ingre-
ditur Perso-
na volens,
quomodo
non ingre-
ditur om-
nes.*

Deinde hi duo actus voluntatis diversissimi videntur, actus exempli gratiâ quo Pontifex diceret, *Petrus sit Pastor, Canonicus, Episcopus &c.* & actus quo diceret, *Volo, seu ego volo ut Petrus sit Pastor, Canonicus, Episcopus &c.* hos inquam duos actus nullus, opinor dicit non esse diversos ex parte objecti, & in secundo ingredi tanquam objectum personam volentem, quæ tamen non ingreditur priorem. Quare, ut ulterius non differam, hos & similes actus, *Volo ut Ioannes oret, scribat, legat &c.* ingreditur semper persona volens ut volens pro objecto, sicut oratio, scriptio, lectio, eisdem ingreditur tanquam res volitæ: hos tamen & similes actus, *Petrus oret, scribat, legat &c.* non ingreditur persona volens, sed tan-

*Aliquos a-
ctus ingre-
ditur tantum
res volitæ.*

tam res volitæ. Quamvis etiam dari possit actus imperans aliam volitionem, ut *Volo velle ut Petrus scribat &c.* actus tamen prædicti non sunt tales; unde hic actus *Volo Petrum orare*, vult, decernit & statuit immediatè ut oret, & nullo modo supra se, aut alium actum voluntatis reflectit. Solum addo, eos qui actus prædictos liberos dicunt esse actus intellectus, incidere in eandem difficultatem circa communicationem actuum scientiæ liberæ Filio, cum de iis idem formari possit argumentum.

*Eadem est
difficultas
de actibus
intellectus.*

Hoc argumento si quis pro veris admittat, quæ in eo continentur, ostendi apertè videtur, non posse, vel Filium, vel Spiritum Sanctum omnes saltem actus liberos voluntatis à Patre accipere, cum ut Pater eos communicet, habere illos debeat prius origine: hic tamen discursus contendit Filium & Spiritum Sanctum habere actus aliquos liberos voluntatis, quos non habet Pater, ut juxta superius dicta, dum Filius dicit *Volo incarnari &c.* Spiritus Sanctus, *Volo apparere in formâ linguarum ignearum &c.* nihil verò communicare ulli Personæ potest Pater, quod ipse prius origine non habet, ut dictum est; nec enim *Essentiam divinam, aternitatem, immensitatem, omnipotentiam, &c.* reliqua attributa communicare posset Pater Filio, aut Pater & Filius Spiritui Sancto, nisi hæc omnia prius aliqua ratione ab iis haberentur, ut apud omnes est in confesso. Quæ verò circa hanc difficultatem isthic proposui, non asserendo prædicti, sed ut occasionem aliis præbeam, ulterius hac de re discurrendi, plenèque difficultati propositæ satisfaciendi.

X.
*Argumentum
hoc emittit
Filius, aut
Spiritus San-
ctus, nã
fere actum
liberum ac-
cipere posse
à Patre, aut
Spiritu San-
cto.*

De Personâ autem Spiritus Sancti ex professio agemus infra, Disputatione sexagesimâ sextâ: præsentem verò difficultatem, cum communis Spiritui Sancto sit cum Filio, opportunus hîc fuit tractandi locus.

*Et essentiam
& attributa
communicat
Pater, debet
ea habere.*

XI.
*De Spiritu
Sancto age-
mus infra,
Disp. 66.*

